

Ευ Ζην - Προαγωγή κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης

Πρόγραμμα Promehs.

Η κοινωνική και συναισθηματική μάθηση είναι η διαδικασία μέσω της οποίας τα παιδιά και οι ενήλικες κατανοούν και διαχειρίζονται συναισθήματα, θέτουν και επιτυγχάνουν θετικούς στόχους, αισθάνονται και δείχνουν ενσυναίσθηση προς τους άλλους, δημιουργούν και διατηρούν θετικές σχέσεις και λαμβάνουν υπεύθυνες αποφάσεις.

Εργαστήριο 1: Αυτογνωσία.

Η ικανότητα κάποιου να αναγνωρίζει με ακρίβεια τα δικά του συναισθήματα, σκέψεις και αξίες και πώς αυτά επηρεάζουν τη συμπεριφορά. Η ικανότητα κάποιου να αξιολογεί με ακρίβεια τις δυνατότητες και τα όριά του, με καλά-θεμελιωμένη αίσθηση αυτοπεποίθησης, αισιοδοξία και θετικό τρόπο σκέψης.

Στόχοι

1. Να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν και να ονομάζουν βασικά και σύνθετα συναισθήματα.

Δραστηριότητα 1^η: Τα τρία γουρουνάκια – παραμύθι.

- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να ακούσουν την ιστορία με «Τα Τρία Γουρουνάκια». Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το ακόλουθο βίντεο από το YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=2s7cz6p7jew> Ιστορία Ο Μπόρνα και η φίλη του, η Λουκία, αποφάσισαν να παρακολουθήσουν στο YouTube το αγαπημένο τους παραμύθι, «Τα Τρία Γουρουνάκια». Αυτό το γνωστό παραμύθι μιλάει για τρία γουρουνάκια που αποφάσισαν να χτίσουν τα σπίτια τους και τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν κατά τη διάρκεια αυτής της προσπάθειας.
- Στο τέλος του κινούμενου σχεδίου, ο εκπαιδευτικός κάνει στους μαθητές τις ακόλουθες ερωτήσεις:
  1. Πώς νομίζετε ότι τα γουρουνάκια ένιωθαν καθώς έχτιζαν τα σπίτια τους; Τι σας κάνει να το νομίζετε αυτό;
  2. Πώς νομίζετε ότι τα δύο πρώτα γουρουνάκια ένιωσαν όταν ο λύκος κατέστρεψε το σπίτι τους; Τι σας κάνει να το νομίζετε αυτό;
  3. Πώς νομίζετε ότι ένιωσε ο λύκος όταν απέτυχε να καταστρέψει το τελευταίο σπίτι; Τι σας κάνει να το νομίζετε αυτό;
  4. Συνολικά, ποια συναισθήματα αναγνωρίσατε στο κινούμενο σχέδιο;
- Ο εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε τέσσερις ομάδες. Κάθε ομάδα πρέπει να σχεδιάσει και να χρωματίσει ένα φύλλο χαρτιού με σκοπό να απεικονίσει ένα συναίσθημα από τα ακόλουθα τέσσερα: χαρά, θυμό, φόβο, λύπη. Αυτά τα χαρτιά θα αποτελούν τις κάρτες συναισθημάτων.
- Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός μπορεί να ανακατέψει τις κάρτες και να δώσει σε κάθε μαθητή, με τη σειρά, μία κάρτα ακολουθώντας αυτές τις οδηγίες: εκείνοι με τις πράσινες κάρτες πρέπει να «παίξουν» το χαρούμενο γουρούνι, εκείνοι με την κόκκινη κάρτα να «παίξουν» τον θυμωμένο κακό λύκο, εκείνοι με την μπλε κάρτα να «παίξουν» το φοβισμένο γουρουνάκι, εκείνοι με την κίτρινη κάρτα να «παίξουν» το λυπημένο γουρουνάκι.
- Έπειτα, ο εκπαιδευτικός ψιθυρίζει σε έναν μαθητή ένα συναίσθημα (δηλ. χαρά, θυμό, φόβο, λύπη) και ο μαθητής πρέπει να προσπαθήσει να δείξει αυτό το συναίσθημα στους άλλους με μια έκφραση προσώπου, σωματική στάση, φωνή ή μίμηση. Ο μαθητής παίζει τον ρόλο και οι άλλοι πρέπει να βρουν και να πουν ποιο συναίσθημα «παίζει» αυτός.

- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει την ικανότητα των μαθητών να αναγνωρίζουν και να ονομάζουν βασικά συναισθήματα (χαρά, θυμός, φόβος, λύπη).
Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό
  1. Οι μαθητές είναι σε θέση να αναγνωρίζουν βασικά συναισθήματα όπως χαρά, θυμό, φόβο, λύπη στο κινούμενο σχέδιο.
  2. Οι μαθητές είναι σε θέση να ονομάζουν βασικά συναισθήματα όπως χαρά, θυμό, φόβο, λύπη στο κινούμενο σχέδιο.
  3. Οι μαθητές είναι σε θέση να εκφράζουν βασικά συναισθήματα (χαρά, θυμό, φόβο, λύπη) με μη λεκτικό τρόπο (πχ. με στάση σώματος, φωνή, μίμηση).
Ο εκπαιδευτικός εξηγεί τον στόχο της δραστηριότητας δηλαδή να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν, να εκφράζουν και να ονομάζουν βασικά συναισθήματα (χαρά, θυμό, φόβο, λύπη).
- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να αναγνωρίζουν βασικά συναισθήματα (για τον εαυτό τους και τους άλλους) και να μεταφέρουν αυτές τις δεξιότητες σε διαφορετικά περιβάλλοντα στη ζωή τους (πχ. να παρατηρούν και να αναγνωρίζουν τα δικά τους συναισθήματα καθώς παίζουν και τα συναισθήματα των φίλων τους).

2. Να είναι σε θέση να αναπτύξουν αυτοπεποίθηση, αυτο-αποτελεσματικότητα και αυτοεκτίμηση.

Δραστηριότητα 1^η: Το δέντρο της καλοσύνης.

- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να ακούσουν την ακόλουθη ιστορία: **Ιστορία:** Η Λουκία και η Λίζα επέστρεψαν από μια καλοκαιρινή κατασκήνωση πολύ ενθουσιασμένες και ήθελαν να μοιραστούν την εμπειρία τους με τους καλύτερους φίλους τους. Ένα από τα αγαπημένα τους παιχνίδια στην κατασκήνωση ήταν «Το δέντρο της καλοσύνης». Η Λίζα είπε, «Ανακάλυψα πράγματα στα οποία είμαι καλή και δεν το ήξερα. Για παράδειγμα, η Λουκία μου είπε ότι οι ζωγραφιές μου είναι καλές!». Η Λουκία πρόσθεσε, «Και εγώ δεν έχω συνειδητοποιήσει ότι είμαι καλή στο να φτιάχνω παζλ!». Τα κορίτσια είπαν στους συμμαθητές τους, «Θα ήταν ωραίο να το παίξουμε όλοι μαζί. Αρχικά, πρέπει να ζωγραφίσουμε ένα δέντρο με πέντε κλαδιά και να το γεμίσουμε με φρούτα και φύλλα. Έπειτα, πρέπει όλοι να σχεδιάσουμε ωραία πράγματα πάνω σε καθένα από αυτά (φρούτα και φύλλα)». Συγκεντρώθηκαν όλοι και άρχισαν να ζωγραφίζουν.
- Ο εκπαιδευτικός λέει στους μαθητές ότι θα παίξουν το ίδιο παιχνίδι. Αρχικά, οι μαθητές χωρίζονται σε μικρές ομάδες (έως 4 ή 5 μαθητές) και η κάθε ομάδα λαμβάνει μια αφίσα του δέντρου (θα πρέπει να έχει τέσσερα ή πέντε κλαδιά, ένα για κάθε παιδί της ομάδας). Επιπλέον, κάθε παιδί λαμβάνει ένα χαρτί που απεικονίζει φύλλα και φρούτα και τους ζητείται να τα κόψουν.
- Ένα-ένα, ψιθυρίζουν στο αυτί του εκπαιδευτικού ένα πράγμα στο οποίο πιστεύουν ότι είναι καλοί. Ο εκπαιδευτικός το γράφει πάνω στο χάρτινο φρούτο και το παιδί καλείται να σχεδιάσει την αυτοπροσωπογραφία του, έπειτα το παιδί το κολλάει στο κλαδί του.
- Στη συνέχεια, κάθε παιδί ψιθυρίζει στο αυτί του εκπαιδευτικού ένα καλό πράγμα για ένα παιδί στην ομάδα. Ξανά, ο εκπαιδευτικός το γράφει πάνω στα χάρτινα φύλλα. Κάθε παιδί μπορεί να ζωγραφίσει κάτι σε αυτό το φύλλο. Ένα-ένα, τα παιδιά κολλάνε τα φύλλα τους στα κλαδιά των φίλων τους (κάθε κλαδί θα έχει ένα φρούτο και τρία/τέσσερα φύλλα). Βεβαιωθείτε ότι όλα τα παιδιά της τάξης έχουν θετικά χαρακτηριστικά που περιγράφονται από τους συμμαθητές τους.

- Στο τέλος, ο εκπαιδευτικός διαβάζει δυνατά όλες τις ωραίες λέξεις που είπαν τα παιδιά και θέτει τις ακόλουθες ερωτήσεις: 1. Τι πιστεύετε για αυτά τα πράγματα που ανακαλύψατε ότι είστε καλοί; Έχετε σκεφτεί ποτέ ότι είστε καλοί σε τόσα πολλά πράγματα; 2. Πώς αισθάνεστε όταν ακούτε όλα αυτά τα καλά πράγματα από τους φίλους σας; 3. Υπάρχει κάτι που θα θέλατε να πείτε στους φίλους σας;
- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει την ικανότητα του μαθητή να αναπτύξει αυτοπεποίθηση, αυτό - αποτελεσματικότητα και αυτοεκτίμηση.

Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό

1. Οι μαθητές είναι σε θέση να αναγνωρίζουν δεξιότητες και πράγματα στα οποία είναι καλοί.
  2. Οι μαθητές είναι σε θέση να αναγνωρίζουν δεξιότητες και πράγματα στα οποία είναι καλοί οι συμμαθητές τους.
  3. Οι μαθητές είναι σε θέση να ονομάζουν και να εκφράζουν πώς αισθάνονται αναφορικά με τα δικά τους χαρακτηριστικά που αναγνωρίστηκαν από τους συμμαθητές τους.
- Ο εκπαιδευτικός εξηγεί τον στόχο της δραστηριότητας, δηλαδή να μάθουν περισσότερα πράγματα για τον εαυτό τους και τις δυνατότητές τους, καθώς και να αναγνωρίζουν πράγματα στα οποία είναι καλοί οι συμμαθητές τους. Μάλιστα, κάθε παιδί χρειάζεται να ενθαρρυνθεί για να αναπτύξει αυτοπεποίθηση, αυτοεκτίμηση και αυτό - αποτελεσματικότητα. Να είναι σε θέση να κατανοήσουν τη σχέση μεταξύ συναισθημάτων, σκέψεων και συμπεριφορών.

3. Να είναι σε θέση να κατανοήσουν τη σχέση μεταξύ συναισθημάτων σκέψεων και συμπεριφορών

Δραστηριότητα 1^η: Το κουτί των συναισθημάτων.

- Ο εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να ακούσουν την ακόλουθη ιστορία: **Ιστορία:** Η Λίζα και η Άννα η καλύτερη φίλη της πήγαν με τους γονείς τους για μια βόλτα στο κοντινό πάρκο. Ήταν πολύ χαρούμενες. Τραγουδούσαν, πηδούσαν και κυνηγούσαν η μία την άλλη. Όταν κουράστηκαν, ξάπλωσαν κάτω από ένα δέντρο. «Είμαι τόσο χαρούμενη, Λίζα», είπε η Άννα. «Νιώθω θαυμάσια που σε έχω φίλη μου, Άννα», είπε η Λίζα. Ξαφνικά, η Άννα σηκώθηκε φωνάζοντας «Μια αράχνη! Μια αράχνη!». Η Λίζα άρχισε να γελάει και φώναξε «Γιατί είσαι τόσο φοβητσιάρια; Οι αράχνες δεν μπορούν να σε φάνε!». Η Άννα ξέσπασε σε δάκρυα.
- Στο τέλος της ιστορίας, ο εκπαιδευτικός κάνει στους μαθητές τις ακόλουθες ερωτήσεις:
  1. Πώς νομίζετε ότι ένιωθαν τα κοριτσάκια στην αρχή της βόλτας τους; Τι σας κάνει να το νομίζετε αυτό;
  2. Πώς νομίζετε ότι ένιωθαν τα κοριτσάκια καθώς ήταν ξαπλωμένες κάτω από το δέντρο; Γιατί;
  3. Κατά τη γνώμη σας, πώς ένιωσε η Άννα όταν η Λίζα γέλασε μαζί της; Τι σας κάνει να το νομίζετε αυτό;
  4. Πώς σας φαίνεται η συμπεριφορά της Λίζας;
- Ο εκπαιδευτικός βάζει τους μαθητές σε κύκλο και τους δείχνει ένα κουτί που ονομάζεται «Το κουτί των συναισθημάτων». Μέσα στο κουτί υπάρχουν 6 κάρτες που γράφουν: «κορόιδεψε», «δείξε αγάπη», «να είσαι ευγενικός», «να είσαι θυμωμένος», «προσκάλεσε σε παιχνίδι» και «δείξε φόβο». Ο μαθητής Α στέκεται στο κέντρο του κύκλου, ενώ ένας άλλος μαθητής Β επιλέγει μια κάρτα από το κουτί και την δίνει στον εκπαιδευτικό. Ο εκπαιδευτικός ψιθυρίζει το περιεχόμενο της κάρτας στον μαθητή Α, ο οποίος «παίζει» το περιεχόμενο. Ο μαθητής Β ενεργεί αντίστοιχα προς τον μαθητή Α. Ο μαθητής Β καλείται να αναγνωρίσει τη συμπεριφορά του μαθητή Α και να πει τα δικά του συναισθήματα ή σκέψεις. Ο εκπαιδευτικός ρωτάει άλλους

μαθητές πώς θα συμπεριφέρονταν, θα αισθάνονταν ή θα σκέφτονταν εάν βρίσκονταν σε παρόμοια κατάσταση.

- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει την ικανότητα των μαθητών να κατανοήσουν τη σχέση μεταξύ συναισθημάτων, σκέψεων και συμπεριφορών. **Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό**
  1. Οι μαθητές είναι σε θέση να κατανοήσουν τα συναισθήματα των χαρακτήρων στην ιστορία.
  2. Οι μαθητές είναι σε θέση να ταυτίζονται με τα συναισθήματα, τις σκέψεις και τη συμπεριφορά των χαρακτήρων.
  3. Οι μαθητές είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τις συμπεριφορές του συμμαθητή.
  4. Οι μαθητές είναι σε θέση να ονομάζουν τα δικά τους συναισθήματα.
  5. Οι μαθητές είναι σε θέση να συσχετίζουν τα δικά τους συναισθήματα με σκέψεις και συμπεριφορές.
  6. Οι μαθητές είναι σε θέση να κατανοήσουν και να ονομάζουν τα συναισθήματα που αισθάνεται ο συμμαθητής.
- Ο εκπαιδευτικός εξηγεί τον στόχο της δραστηριότητας, δηλαδή να αναγνωρίζουν τα συναισθήματά τους, τις σκέψεις τους και πώς μπορούν να επηρεάζουν τη συμπεριφορά άλλων. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να αναγνωρίζουν συμπεριφορές και τη σχέση με τα συναισθήματα και τις σκέψεις (για τον εαυτό τους και τους άλλους) και να μεταφέρουν αυτές τις δεξιότητες σε διαφορετικά περιβάλλοντα στη ζωή τους.

Εργαστήριο 2: Αυτό - διαχείριση.

Η ικανότητα να διαχειρίζεται κάποιος με επιτυχία συναισθήματα, σκέψεις και συμπεριφορές του σε διαφορετικές καταστάσεις παρακινώντας αποτελεσματικά τον εαυτό του. Η ικανότητα κάποιου να ορίζει και να εργάζεται προς προσωπικούς και ακαδημαϊκούς στόχους.

Στόχοι

1. Να βελτιώσουν αποτελεσματικές στρατηγικές για τη διαχείριση συναισθημάτων.

Δραστηριότητα 1^η: Τα τουβλάκια είναι δικά μου.

- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να ακούσουν την ακόλουθη ιστορία: **Ιστορία:** Ο Μπόρνα και ο Τζαμάλ παίζουν ήσυχμα μαζί στην τάξη χτίζοντας ένα θαυμάσιο κάστρο. Ξαφνικά, ο Τζαμάλ αρχίζει να φωνάζει: «Αυτό είναι δικό μου! Δώσ' το μου πίσω!». Ο Μπόρνα στρέφεται προς το μέρος του και του λέει «Δε χρειάζεσαι τόσα πολλά τουβλάκια! Τα πήρες όλα, δεν είναι δίκαιο!». Ο Τζαμάλ θυμώνει πολύ, παίρνει ένα τουβλάκι και το ρίχνει στο κάστρο. Τι καταστροφή, το κάστρο καταστράφηκε τώρα! Η δασκάλα τους πλησιάζει και ζητά να βάλουν τα τουβλάκια στο κουτί και έπειτα συγκεντρώνει την ομάδα για να συζητήσουν τι συνέβη μεταξύ των δύο μαθητών
- Ο εκπαιδευτικός κάνει στους μαθητές τις ακόλουθες ερωτήσεις:
  1. Τι συμβαίνει στην ιστορία;
  2. Για ποιον λόγο νομίζετε ότι ο Τζαμάλ είναι αναστατωμένος στην αρχή;
  3. Τι θα κάνατε αν ήσασταν στη θέση του Τζαμάλ;
  4. Ποια είναι η γνώμη σας για την απάντηση του Μπόρνα;
  5. Τι θα κάνατε αν ήσασταν στη θέση του Μπόρνα;
  6. Ποια είναι η γνώμη σας για την αντίδραση του Τζαμάλ στο τέλος;
  7. Τι κάνετε εσείς όταν αισθάνεστε θυμωμένοι για κάτι;

- Ο εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε ζευγάρια. Κάθε ζευγάρι φαντάζεται μια κατάσταση που τους έκανε να θυμώσουν και πώς το διαχειρίστηκαν. Στη συνέχεια, κάνουν μια ζωγραφιά σχετικά με αυτήν.
- Στο τέλος, ο εκπαιδευτικός ρωτάει τους μαθητές: 1. Πότε αισθανθήκατε θυμωμένοι; Γιατί; 2. Τι κάνατε όταν νιώσατε θυμωμένοι; 3. Πώς νιώσατε μετά; 4. Θα το ξανακάνετε όταν θα αισθανθείτε θυμωμένοι; 5. Θα μπορούσε αυτή η στρατηγική να είναι αποτελεσματική για άλλους συμμαθητές; Γιατί;
- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει την ικανότητα των μαθητών να διαχειρίζονται επιτυχώς τα συναισθήματα και τις συμπεριφορές τους όταν είναι θυμωμένοι.

Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό

1. Οι μαθητές είναι σε θέση να ανακαλύψουν στρατηγικές για τη διαχείριση του θυμού τους.
  2. Οι μαθητές είναι σε θέση να κατανοήσουν τον αντίκτυπο των στρατηγικών ρύθμισης θυμού στα δικά τους συναισθήματα και συμπεριφορές.
  3. Οι μαθητές είναι σε θέση να αναγνωρίζουν μια αποτελεσματική στρατηγική για να διαχειριστούν ένα έντονο συναίσθημα.
- Ο εκπαιδευτικός εξηγεί τον στόχο της δραστηριότητας, δηλαδή να αναστοχάζονται αναφορικά με την ικανότητα να διαχειρίζονται επιτυχώς τα συναισθήματα και τις συμπεριφορές κάποιου όταν είναι θυμωμένος. Ο εκπαιδευτικός ενισχύει τη σημασία της δεξιότητας ρύθμισης θυμού στην προσωπική ζωή τους και για τη δική τους ευημερία σε διαφορετικά περιβάλλοντα.

Δραστηριότητα 1^η: Δε μου αρέσει να παίζω ποδόσφαιρο.

- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να ακούσουν την ακόλουθη ιστορία: **Ιστορία:** Μετά από έναν ποδοσφαιρικό αγώνα, ο Λουκάς και ο Ζοάο διαφωνούν για την απόδοσή τους. Ο Λουκάς πιστεύει ότι δεν είναι τόσο καλός όσο ο Ζοάο, επειδή στον τελευταίο αγώνα δεν έβαλε κανένα γκολ. Ο Λουκάς είναι λυπημένος και σκέφτεται να σταματήσει να παίζει ποδόσφαιρο. Ο Ζοάο προσπαθεί να τον πείσει ότι δεν πρέπει να σταματήσει να παίζει ποδόσφαιρο επειδή του αρέσει πάρα πολύ και θα νιώθει μοναξιά χωρίς να παίζει ο Λουκάς μαζί του.
- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να αναστοχαστούν και να απαντήσουν στις ακόλουθες ερωτήσεις:
  1. Γιατί είναι λυπημένος ο Λουκάς;
  2. Γιατί θέλει να σταματήσει να παίζει ποδόσφαιρο;
  3. Τι του λέει ο Ζοάο για αυτό;
- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τα παιδιά να προσπαθήσουν να φανταστούν ότι είναι στη θέση του Λουκά:
  1. Πώς θα νιώθατε εσείς;
  2. Τι θα σκεφτόσασταν;
  3. Τι θα κάνατε;
  4. Είχατε ποτέ κάποια παρόμοια κατάσταση, όπου σκεφτήκατε να εγκαταλείψετε; 5. Πιστεύετε ότι ο Λουκάς παίρνει μια καλή απόφαση, να εγκαταλείψει;
- Ο εκπαιδευτικός καλεί τους μαθητές να προσπαθήσουν να συνεχίσουν την ιστορία βρίσκοντας πιθανούς τρόπους να βοηθήσουν τον Λουκά να αλλάξει γνώμη, τονίζοντας ότι είναι σημαντικό να μην παραιτηθεί και να αποφασίσει να εξασκηθεί περισσότερο για να βελτιώσει τις ικανότητές του στο ποδόσφαιρο.
- Ο εκπαιδευτικός ακούει τις ιδέες των μαθητών και καταγράφει όλες τις προτάσεις στον πίνακα.

- Μαζί με τους μαθητές, ο εκπαιδευτικός δημιουργεί ένα τέλος για την ιστορία, δίνοντας έμφαση στις θετικές συνέπειες που μπορεί να έχει ο Λουκάς αν δεν εγκαταλείψει (πχ. μπορεί να περνάει περισσότερο χρόνο με τον φίλο του τον Ζοάο εάν παίζουν στην ίδια ομάδα και εάν ζητήσει τη βοήθειά του για να βελτιωθεί).
- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει την ικανότητα των μαθητών να αναπτύξουν επιμονή, κίνητρα και αφοσίωση σε προσωπικούς και ακαδημαϊκούς στόχους και να χρησιμοποιήσουν αυτήν την ικανότητα σε διαφορετικά περιβάλλοντα στη ζωή τους.

Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό

1. Οι μαθητές αναγνωρίζουν συναισθήματα και αισθήματα που βιώνουν οι χαρακτήρες όταν αντιμετωπίζουν δυσκολίες.
  2. Οι μαθητές αναγνωρίζουν ποιες σκέψεις εμφανίζονται όταν αντιμετωπίζουμε δυσκολίες.
  3. Οι μαθητές κατανοούν τη σημασία του να παραμένουν εστιασμένοι σε μια εργασία χωρίς να αποθαρρύνονται, ανεξάρτητα από τις δυσκολίες, παρόλο που μερικές φορές μπορεί να είναι δύσκολο.
- Ο εκπαιδευτικός ολοκληρώνει τη δραστηριότητα ενισχύοντας τον στόχο της δραστηριότητας, δηλαδή τη σημασία της επιμονής, των κινήτρων και της αφοσίωσης, ειδικά σε εκείνες τις εργασίες που μπορεί να είναι δυσκολότερες. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά να κατανοήσουν ότι δεν πρέπει να εγκαταλείπουν όταν τα πράγματα είναι δύσκολα και ότι η επιμονή μπορεί να τα βοηθήσει να μάθουν και να βελτιωθούν.

Εργαστήριο 3: Κοινωνική επίγνωση.

Η ικανότητα να αναλαμβάνουμε την προοπτική των άλλων και να συναισθανόμαστε με άλλους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων από διαφορετικά υπόβαθρα και πολιτισμούς. Η ικανότητα κατανόησης κοινωνικών και ηθικών κανόνων συμπεριφοράς.

Στόχοι

1. **Να αναπτύξουν αντίληψη της προοπτικής του άλλου και ενσυναίσθηση.**

Δραστηριότητα 1^η: Μια τυχαία πράξη καλοσύνης.

- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να ακούσουν την ακόλουθη ιστορία. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το βίντεο στο YouTube με τίτλο «Μια σύντομη ιστορία για την καλοσύνη που πρέπει να δείτε» (A short story on kindness must see), διαθέσιμο σε αυτόν τον σύνδεσμο: <https://www.youtube.com/watch?v=8Wi0UWLeT9I> Ιστορία Η Άννα είναι πολύ ενθουσιασμένη για ένα βίντεο που παρακολούθησαν χθες στο YouTube. Δείχνει έναν σκύλο που πηγαίνει για ψάρεμα με τον ιδιοκτήτη του. Ένας ερωδιός αρχίζει να κλέβει το δόλωμα από τη βάρκα και ο σκύλος προσπαθεί με κάθε τρόπο να διώξει το πουλί. Στο τέλος, ο σκύλος καταλαβαίνει γιατί ο ερωδιός χρειαζόταν το δόλωμα.
- Στο τέλος του βίντεο, ο εκπαιδευτικός κάνει στους μαθητές τις ακόλουθες ερωτήσεις:
  1. Τι συμβαίνει σε αυτήν την ιστορία;
  2. Ποια ήταν η δυσκολία του ερωδιού;
  3. Τι έκανε στην αρχή ο σκύλος; Και στο τέλος; Γιατί άλλαξε τη συμπεριφορά του;
- Έπειτα, ο δάσκαλος ζητάει από τα παιδιά να αναστοχαστούν στις ακόλουθες ερωτήσεις:
  1. Πώς σας φάνηκε η ιστορία;
  2. Τι σημαίνει για εσάς η λέξη «καλοσύνη»;
  3. Μπορείτε να πείτε ένα «καλοσυνάτο» πράγμα ή λέξη που κάνετε ή λέτε κάθε μέρα;
  4. Μπορείτε να πείτε ένα πράγμα ή μια λέξη που δε δείχνει καθόλου «καλοσύνη»;

- Ο εκπαιδευτικός βάζει τους μαθητές σε έναν κύκλο και ζητάει, από έναν-έναν, να προσομοιώσει μια ενσυναισθητική συμπεριφορά προς έναν συμμαθητή Στη συνέχεια, το ίδιο παιχνίδι επαναλαμβάνεται προσομοιώνοντας μη-ενσυναισθητικές συμπεριφορές προς τους συμμαθητές.
  - Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει την ικανότητα των μαθητών να αναπτύσσουν αντίληψη της προοπτικής του άλλου και συναίσθηση μέσω πράξεων καλοσύνης.
- Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό**
1. Οι μαθητές είναι σε θέση να κατανοήσουν την προοπτική του άλλου και τις επακόλουθες συμπεριφορές.
  2. Οι μαθητές είναι σε θέση να διακρίνουν μεταξύ ενσυναισθητικών και μη-ενσυναισθητικών συμπεριφορών.
  3. Οι μαθητές είναι σε θέση να κατανοήσουν ότι η καλοσύνη σχετίζεται με την αντίληψη της προοπτικής του άλλου και τη συναίσθηση.
  4. Οι μαθητές μπορούν να μπουν στη θέση άλλων.
- Ο εκπαιδευτικός εξηγεί τον στόχο της δραστηριότητας, δηλαδή ο αναστοχασμός για την ικανότητα των μαθητών να αναπτύσσουν αντίληψη της προοπτικής του άλλου και ενσυναίσθηση μέσω πράξεων καλοσύνης, ώστε να βελτιώνουν τις σχέσεις τους με άλλους. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να συναισθάνονται με άλλους και να μεταφέρουν αυτές τις δεξιότητες σε διαφορετικά περιβάλλοντα στη ζωή τους (πχ. βοηθώντας έναν φίλο ή έναν συμμαθητή σε μια δύσκολη κατάσταση).

2. Να εκτιμούν και να αναγνωρίζουν την ατομική, κοινωνική και πολιτισμική διαφορετικότητα.

Δραστηριότητα 1^η: Ώρα για πάρτι.

- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να ακούσουν την ακόλουθη ιστορία: **Ιστορία:** Σήμερα είναι μια πολύ δύσκολη μέρα για τον Λουκά. Έπρεπε να πάει στο σχολείο φορώντας γυαλιά για πρώτη φορά. Είναι πολύ ανήσυχος για αυτό, αισθάνεται άβολα. Τη στιγμή που μπαίνει στην τάξη, ο Ζοάο τον δείχνει και λέει, «Ε, Λουκά, μοιάζεις με παππού». Αρχίζει να γελάει και πολλά παιδιά γελούν επίσης. Ο Λουκάς νιώθει αμηχανία. Σκύβει το κεφάλι του και πηγαίνει ήσυχα στο θρανίο του. Η δασκάλα πλησιάζει και του λέει: «Πόσο ωραίος φαίνεσαι με τα νέα σου γυαλιά. Σου ταιριάζουν πολύ. Είμαι σίγουρη ότι μπορείς να βλέπεις καλύτερα τώρα». Έπειτα, γυρίζει στα παιδιά και ρωτάει: «Δε συμφωνείς μαζί μου, Ζοάο; Δε φαίνεται ο Λουκάς ωραίος με τα νέα του γυαλιά;».
- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να απαντήσουν στις ακόλουθες ερωτήσεις:
  1. Ποιο είναι το θέμα της ιστορίας;
  2. Γιατί ο Ζοάο γέλασε με τον Λουκά;
  3. Πώς ένιωσε ο Λουκάς όταν γέλασε ο Ζοάο;
- Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός ρωτάει:
  1. Πώς θα νιώθατε αν ήσασταν στη θέση του Λουκά;
  2. Τι θα κάνατε εσείς αν ήσασταν στη θέση του Λουκά;
  3. Ποια είναι η άποψή σας για τη στάση του Ζοάο;
- Ο εκπαιδευτικός προτείνει τη διοργάνωση μιας γιορτής για μια «Ειδική Ημέρα Εορτασμού Διαφορετικών Πολιτισμών». Ο εκπαιδευτικός φέρνει ασπρόμαυρες εικόνες που δείχνουν παραδοσιακά τραγούδια, ρούχα ή φαγητά, από διαφορετικές περιοχές ή χώρες (πχ. Ιταλία, Ιαπωνία, Μεξικό, Ασία και Αφρική). Κάθε παιδί μπορεί να επιλέξει μία εικόνα και να την

χρωματίσει προκειμένου να αναγνωρίσει τις πολιτισμικές διαφορές μεταξύ ανθρώπων που ζουν σε διαφορετικές χώρες. Επιπλέον, τα παιδιά μπορούν να φέρουν και άλλες εικόνες με τη βοήθεια των γονιών τους που να δείχνουν τις παραδόσεις τους.

- Έπειτα, ο εκπαιδευτικός ζητάει από τα παιδιά να χωρίσουν ένα χαρτί σε τρεις στήλες και να σχεδιάσουν ατομικά:
  1. Το φαγητό που τους αρέσει.
  2. Τα ρούχα που θα ήθελαν να δοκιμάσουν.
  3. Το τραγούδι που τους άρεσε καλύτερα.
- Τέλος, ο εκπαιδευτικός ρωτάει τα παιδιά: Τι κατάλληλες λέξεις και στάσεις σεβασμού μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για να επικοινωνήσετε αυτό που σας αρέσει ή όχι;
- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει την ικανότητα των μαθητών να εκτιμούν και να σέβονται την ατομική, κοινωνική και πολιτιστική διαφορετικότητα.

Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό

1. Οι μαθητές είναι σε θέση να κατανοήσουν ότι ορισμένοι άνθρωποι από διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα μπορεί να έχουν διαφορετικές παραδόσεις.
  2. Οι μαθητές είναι σε θέση να κατανοήσουν συναισθήματα και αισθήματα των άλλων όταν κρίνονται ή επικρίνονται για την ατομική, κοινωνική ή πολιτισμική τους διαφορετικότητα.
  3. Οι μαθητές είναι σε θέση να βρουν τις κατάλληλες λέξεις σεβασμού για να επικοινωνήσουν με ανθρώπους που έχουν διαφορετικά ατομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά υπόβαθρα.
  4. Οι μαθητές είναι σε θέση να ενεργούν με σεβασμό προς τους άλλους, ανεξάρτητα από τις διαφορές τους.
- Ο εκπαιδευτικός εξηγεί τον στόχο της δραστηριότητας, δηλαδή να εκτιμούν και να υπολογίζουν την ατομική, κοινωνική και πολιτισμική διαφορετικότητα και να μεταφέρουν αυτές τις δεξιότητες σε διαφορετικά περιβάλλοντα στη ζωή τους. Η κατανόηση και η αποδοχή της διαφορετικότητας είναι ζωτικής σημασίας για μια πολιτισμένη συνύπαρξη με άλλους ανθρώπους.

Εργαστήριο 4: Δεξιότητες σχέσεων.

Η ικανότητα δημιουργίας, διατήρησης και επιδιόρθωσης κοινωνικών σχέσεων. Η ικανότητα κάποιου να επικοινωνεί, να ακούει και να συνεργάζεται με άλλους, να διαπραγματεύεται και να επιλύει επικοινωνιακά συγκρούσεις, και να αναζητά και να προσφέρει βοήθεια όταν χρειάζεται.

Στόχοι

1. **Να είναι σε θέση να συνεργάζονται και να μοιράζονται.**

Δραστηριότητα 1η: Καλύτερα μαζί!

- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να ακούσουν την ακόλουθη κατάσταση:

Ιστορία: Η Άννα θέλει να χτίσει έναν ψηλό πύργο με κύβους. Αλλά προτού τοποθετηθεί το τελευταίο κομμάτι, ο πύργος καταρρέει και η Άννα αναστατώνεται. Ο Λουκάς βλέπει το παιχνίδι της Άννας και έρχεται να την βοηθήσει. Δίνει στην Άννα τους κύβους του και μαζί χτίζουν έναν ψηλό πύργο με ισχυρότερη βάση. Τώρα ο πύργος είναι ακριβώς αυτό που ήθελε η Άννα, αλλά ακόμα πρέπει να βάλει το τελευταίο κομμάτι και δεν μπορεί να φτάσει στην κορυφή. Ο Μπόρνα σκέφτηκε να ανέβει σε μια καρέκλα για να προσθέσει το τελευταίο κομμάτι. Κρατάει την καρέκλα της Άννας ώστε να μπορέσει να βάλει τον τελευταίο κύβο με ασφάλεια. Τώρα η Άννα

και οι φίλοι της είναι χαρούμενοι που εργάστηκαν μαζί στον ψηλότερο πύργο από κύβους που έχουν φτιάξει ποτέ.

- Ξεκινώντας από αυτό το σενάριο, ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να αναστοχαστούν στα ακόλουθα:
  1. Περιγράψτε την κατάσταση (τι συνέβη).
  2. Περιγράψτε τα χαρακτηριστικά κάθε χαρακτήρα που εμπλέκεται (Τι θέλει να κάνει η Άννα; Πότε παρεμβαίνει ο Λουκάς; Πότε ο Μπόρνα; Πώς συμπεριφέρεται κάθε χαρακτήρας; Πώς αισθάνονται τα παιδιά μετά τη συνεργασία τους;).
  3. Αναγνωρίστε άλλες παρόμοιες συμπεριφορές που συναντώνται στο σχολείο (Όταν παίζετε μαζί, πώς το κάνετε; Ποιος μοιράζεται τα παιχνίδια του; Σε ποιον δεν αρέσει να μοιράζεται παιχνίδια; Τι χάνετε αν μοιράζεστε τα παιχνίδια σας με άλλα παιδιά; Τι κερδίζετε εάν μοιράζεστε τα παιχνίδια σας με άλλα παιδιά;).
- Ο εκπαιδευτικός δίνει στα παιδιά κύβους Lego για να χτίσουν ένα κάστρο. Κάθε παιδί έχει λίγα κομμάτια, οπότε χρειάζεται να συνεργαστούν και να μοιραστούν τα υλικά τους.
- Ο εκπαιδευτικός διαμορφώνει τη συνεργασία μέσω της δικής του συμπεριφοράς (για παράδειγμα «Έχω μερικούς κόκκινους κύβους», «Χρειαζόμαστε περισσότερους κύβους», «Ποιος θέλει να βάλουμε τους κύβους μαζί;», «Πού τους βάζουμε;», «Να χτίσουμε ένα μεγάλο κάστρο ή δύο μικρά;»), έτσι ώστε τα παιδιά να αρχίζουν να αλληλοεπιδρούν και να συνεργάζονται.
- Τα παιδιά αξιολογούνται από τον εκπαιδευτικό για τις συνεργατικές συμπεριφορές που εκδήλωσαν κατά τη δραστηριότητα. Ο εκπαιδευτικός δε θα βοηθήσει στην οικοδόμηση του κάστρου, αλλά μόνο θα διευκολύνει την αλληλεπίδραση και τη συνεργασία μεταξύ τους.
- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει τις δεξιότητες συνεργασίας των μαθητών.

Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό

1. Οι μαθητές αναπτύσσουν κατάλληλες δεξιότητες συνεργασίας με τους συμμαθητές τους.
  2. Οι μαθητές αναπτύσσουν την ικανότητα να συμμετέχουν σε παιχνίδια με άλλους.
  3. Οι μαθητές εξασκούν συνεργατικές δεξιότητες σε καταστάσεις παιχνιδιού.
  4. Οι μαθητές μοιράζονται παιχνίδια για να παίξουν μαζί με έναν κοινό στόχο.
  5. Οι μαθητές απολαμβάνουν το αποτέλεσμα της συνεργασίας με άλλους.
- Ο εκπαιδευτικός εξηγεί τον στόχο της δραστηριότητας, δηλαδή να είμαστε σε θέση να συνεργαζόμαστε και να μοιραζόμαστε, το οποίο μπορεί να μας βοηθήσει σε καταστάσεις όπου εμείς ή άλλοι χρειαζόμαστε βοήθεια και να δημιουργήσουμε νέα πράγματα (πχ. παιχνίδια). Είναι πολύ σημαντικό να συνεργαζόμαστε και να μοιραζόμαστε στην καθημερινή μας ζωή.

2. Να είναι σε θέση να δημιουργούν, να διατηρούν και να αποκαθιστούν φιλίες.

Δραστηριότητα 1^η: Ο Κύκλος των Φίλων.

- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να ακούσουν την ακόλουθη ιστορία: **Ιστορία:** Η Χονγκ και ο Τζον συνηθίζουν να παίζουν μαζί. Ζουν στην ίδια γειτονιά και συνήθως συναντιούνται στην παιδική χαρά. Μοιράζονται τα παιχνίδια τους και περιμένουν τη σειρά τους να κάνουν κούνια. Μια μέρα, ο Τζον συναντάει τη Σοφία, τη φίλη του από το νηπιαγωγείο. Όταν η Χονγκ φτάνει στην παιδική χαρά, ο Τζον της λέει: «Δε θέλω πια να είμαι φίλος σου. Φαίνεσαι λιγότερο αστεία από την Σοφία. Τώρα η Σοφία είναι η νέα καλύτερη φίλη μου». Η Χονγκ είναι αναστατωμένη και κλαίει.

- Ο εκπαιδευτικός συζητάει με τους μαθητές τις ακόλουθες ερωτήσεις:
- 1. Τι συνέβη σε αυτήν την ιστορία;
- 2. Γιατί πιστεύετε ότι ο Τζον δεν ήθελε πια να παίζει με τη Χονγκ;
- 3. Τι πιστεύετε ότι ο Τζον θα μπορούσε να κάνει διαφορετικά;
- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να ζητήσει από τρία παιδιά να υποδυθούν τη Χονγκ, τον Τζον και τη Σοφία, χρησιμοποιώντας την τεχνική παιχνιδιού ρόλων.
- Ο εκπαιδευτικός διεξάγει μια σύντομη συζήτηση για το τι κάνουν συνήθως οι φίλοι.
- Ο εκπαιδευτικός ανακοινώνει στα παιδιά ότι πρόκειται να παίξουν ένα παιχνίδι που ονομάζεται «Ποιος είναι ο φίλος μου», έτσι ώστε κάθε παιδί να μιλήσει για τον εαυτό του και να ακούσει τους άλλους προσεκτικά για να ανακαλύψει ομοιότητες μεταξύ τους.
- Τα παιδιά κάθονται σε κύκλο (κύκλος φιλίας) και θα έχουν στο κέντρο του κύκλου κάρτες με συμβουλές για συζήτηση. Η μουσική θα παίζει και τα παιδιά θα περνούν το μικρόφωνο το ένα στο άλλο. Όταν η μουσική σταματήσει, το παιδί που έχει το μικρόφωνο σηκώνει μια κάρτα και μιλάει για τον εαυτό του σύμφωνα με το θέμα που προτείνεται στην κάρτα (αγαπημένο χρώμα: Το αγαπημένο μου χρώμα είναι το κόκκινο.) Έπειτα, το παιδί ρωτάει την υπόλοιπη τάξη: Σε ποιον άλλο αρέσει το κόκκινο χρώμα; Ο εκπαιδευτικός θα μπορούσε να διερευνήσει την ιδέα ρωτώντας τους μαθητές γιατί τους αρέσει το αντίστοιχο χρώμα. Τα παιδιά θα μπορούσαν να παρατηρήσουν ότι έχουν κοινά πράγματα να μοιραστούν με τους άλλους. Κάθε παιδί θα μπορεί να επιλέξει κάρτα μία ή δύο φορές, να απαντήσει και να δει ποιος έχει την ίδια προτίμηση.
- Ο εκπαιδευτικός θα επαινέσει τις δεξιότητες συμμετοχής και επικοινωνίας των παιδιών (δίνουν προσοχή, εκφράζονται, μιλάνε για τον εαυτό τους, ακούν τους φίλους τους).
- Το δεύτερο μέρος του παιχνιδιού συνίσταται στον διαχωρισμό της ομάδας σε ζευγάρια. Κάθε ζευγάρι θα λάβει τρεις κάρτες (κανέναν, μερικοί, όλοι). Σηκώνουν τις κάρτες που χρησιμοποιήθηκαν στο προηγούμενο μέρος και τις ταξινομούν σύμφωνα με τις προτιμήσεις των μελών της ομάδας, υποδεικνύοντας εκείνα τα πράγματα που δεν αρέσουν σε κανέναν, που αρέσουν σε μερικούς και που αρέσουν σε όλους (πχ. σε ένα παιδί αρέσει το κόκκινο, στο άλλο αρέσει το πράσινο, τότε συσχετίζουν αυτήν την προτίμηση με την κάρτα «μερικοί»).
- Στο τέλος της δραστηριότητας, όλα τα παιδιά που κάθονται σε κύκλο μπορούν να μιλήσουν για το τι ανακάλυψαν για τους συμμαθητές τους κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει την ικανότητα των μαθητών να ξεκινούν μια φιλία μέσω της αυτο-έκφρασης και της ακρόασης. **Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό**
  1. Οι μαθητές είναι σε θέση να μιλούν για τον εαυτό τους.
  2. Οι μαθητές είναι σε θέση να ακούν έναν άλλο συμμαθητή να μιλάει για τον εαυτό του.
  3. Οι μαθητές είναι σε θέση να μοιράζονται κοινά ενδιαφέροντα.
  4. Οι μαθητές είναι σε θέση να περιμένουν τη σειρά τους για να επιβεβαιώνουν τις προτιμήσεις του άλλου.
- Ο εκπαιδευτικός εξηγεί τον στόχο της δραστηριότητας, δηλαδή να αναπτύξουν φιλία μέσω των εκφράσεών τους. Ο εκπαιδευτικός εξηγεί ότι τα παιδιά μπορεί να δυσκολεύονται να κάνουν φίλους όταν δε γνωρίζουν τις κοινές αρέσκεις και δυσαρέσκεις των άλλων.

Δραστηριότητα 1^η: Το Παιχνίδι της Φιλοφρόνησης.

- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να ακούσουν την ακόλουθη ιστορία: **Ιστορία:** Ο Ζοάο και ο Μπόρνα είναι φίλοι και πηγαίνουν στο ίδιο νηπιαγωγείο. Κατά τη διάρκεια της ημέρας παίζουν μαζί. Μια μέρα ο Ζοάο βγήκε έξω φορώντας ένα πολύ ωραίο πράσινο και

κίτρινο μπλουζάκι. Ο Μπόρνα εντυπωσιάστηκε από το μπλουζάκι και είπε: «Τι υπέροχο μπλουζάκι έχεις, Ζοάο! Μου αρέσει αυτό το χρώμα! Μου θυμίζει την ποδοσφαιρική ομάδα της Βραζιλίας!!». Ο Ζοάο ένωσε αμήχανα επειδή δε γνώριζε ότι το πράσινο και το κίτρινο ήταν τα χρώματα της Βραζιλίας. Ο Μπόρνα είπε λίγο αμήχανος επίσης: «Συγγνώμη, αλλά δεν πειράζει! Και εγώ δεν ξέρω τα χρώματα της ποδοσφαιρικής ομάδας της Πορτογαλίας».

- Ο εκπαιδευτικός συζητάει με τους μαθητές τις ακόλουθες ερωτήσεις:
    1. Τι συνέβη σε αυτήν την ιστορία;
    2. Ξέρετε γιατί ο Ζοάο ένωσε αμήχανος;
    3. Γιατί νομίζετε ότι ο Μπόρνα ένωσε αμήχανος επίσης;
    4. Έχετε βιώσει ποτέ κάτι παρόμοιο, όπου νιώσατε αμήχανοι μετά από κάτι που κάποιος είπε σε εσάς ή για εσάς;
  - **Παιχνίδι ρόλων:** Ο εκπαιδευτικός ζητάει από δύο παιδιά να υποδυθούν την Άννα και τον Λουκά. Ο εκπαιδευτικός λέει στα παιδιά ότι πρόκειται να παίξουν το «Παιχνίδι της Φιλοφρόνησης», έτσι ώστε κάθε παιδί θα κάνει και θα λάβει μια φιλοφρόνηση. Τα παιδιά κάθονται σε κύκλο. Ένα από αυτά θα καθίσει στο κέντρο του κύκλου και τα άλλα θα πουν κάτι ωραίο, μια φιλοφρόνηση στον συμμαθητή στο κέντρο. Μετά, θα αλλάξουν και ένα άλλο παιδί Προαγωγή θα μείνει στη μέση και ούτω καθεξής. Το παιδί στη μέση θα πει «Ευχαριστώ» μετά από κάθε ωραία φιλοφρόνηση που θα λάβει.
  - Τα παιδιά ενθαρρύνονται να είναι ειλικρινή και να κοιτάζουν στα μάτια των συμμαθητών με τους οποίους μιλούν.
  - Μόλις τελειώσει το παιχνίδι, ο εκπαιδευτικός διεξάγει μια συζήτηση για το πώς νιώθουμε όταν δίνουμε και λαμβάνουμε θετικά μηνύματα.
  - Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει την ικανότητα των μαθητών να διαχειρίζονται την επικοινωνία και την αποφασιστικότητα.
- Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό**
1. Οι μαθητές είναι σε θέση να επικοινωνήσουν με σαφήνεια και να στείλουν θετικά μηνύματα σε έναν συμμαθητή.
  2. Οι μαθητές είναι σε θέση να ακούσουν και να λάβουν ένα θετικό μήνυμα από άλλο συμμαθητή.
  3. Οι μαθητές είναι σε θέση να μοιραστούν τις σκέψεις τους.
  4. Οι μαθητές είναι σε θέση να περιμένουν τη σειρά τους, για να κοιτάξουν με άλλα μάτια.
- Ο εκπαιδευτικός εξηγεί τον στόχο της δραστηριότητας, δηλαδή να χρησιμοποιούν αποφασιστική επικοινωνία. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να μεταφέρουν αυτές τις δεξιότητες σε διαφορετικά περιβάλλοντα στη ζωή τους, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της επικοινωνίας με θετικό και ξεκάθαρο τρόπο.

3. Να είναι σε θέση να διαχειρίζονται θετικά διαφωνίες και να επιλύουν συγκρούσεις με άλλους.

Δραστηριότητα 1^η: Η ίδια κατάσταση αλλά διαφορετικές αντιδράσεις.

- Ο δάσκαλος παρουσιάζει προβληματικές καταστάσεις χρησιμοποιώντας μαριονέτες.
Ιστορία: Η πρώτη προβληματική κατάσταση Ο Τζαμάλ και η Σοφία παίζουν μαζί. Ο Τζαμάλ αρπάζει ένα παιχνίδι από το χέρι της Σοφίας. Σοφία: Δώσε μου το παιχνίδι πίσω! Τζαμάλ: Δε σου το δίνω. Είναι δικό μου! Σοφία: Όχι, είναι δικό μου! Ο Τζαμάλ σπρώχνει τη Σοφία.
Εναλλακτικό σενάριο για την πρώτη προβληματική κατάσταση Ο Τζαμάλ και η Σοφία παίζουν μαζί. Ο Τζαμάλ αρπάζει ένα παιχνίδι από το χέρι της Σοφίας. Σοφία: Δώσε μου το παιχνίδι, σε παρακαλώ. Τζαμάλ: Δεν θα σου το δώσω. Είναι δικό μου! Σοφία: Θα παίξω με την Άννα. Η

Σοφία δεν παίρνει τα παιχνίδια των άλλων. Η δεύτερη προβληματική κατάσταση Ο Λουκάς κοροϊδεύει την Άννα επειδή δε ζωγραφίζει πολύ καλά. Λουκάς: Κοίτα πόσο απαίσια είναι η ζωγραφιά σου! Άννα: Δεν είναι αλήθεια. Προαγωγή Λουκάς: Η δική μου ζωγραφιά είναι πιο όμορφη! Η Άννα καταστρέφει τη ζωγραφιά του Λουκά. Εναλλακτικό σενάριο για τη δεύτερη προβληματική κατάσταση Ο Λουκάς κοροϊδεύει την Άννα επειδή η ζωγραφιά της είναι άσχημη. Λουκάς: Κοίτα πόσο άσχημα ζωγράφισες! Άννα: Δεν είναι αλήθεια. Λουκάς: Η δική μου ζωγραφιά είναι πιο όμορφη! Άννα: Να ζωγραφίσουμε κάτι μαζί; Λουκάς: Ναι, ας ζωγραφίσουμε ένα κάστρο. Θα σου δείξω πώς να το κάνεις.

- Αφού διαβάσει τις προηγούμενες καταστάσεις, ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να αναγνωρίσουν τις συναισθηματικές αντιδράσεις των χαρακτήρων:
  1. Πώς ένιωσε η Σοφία όταν ο Τζαμάλ άρπαξε το παιχνίδι;
  2. Πώς ένιωσε η Άννα όταν ο Λουκάς κοροϊδεψε τη ζωγραφιά της;
- Ο εκπαιδευτικός αναγνωρίζει με τα παιδιά καταστάσεις στις οποίες οι χαρακτήρες έχουν αντιδράσει όπως αρμόζει. («Πότε πιστεύετε ότι η Σοφία/Άννα συμπεριφέρθηκαν καλά;»). Ο εκπαιδευτικός δεν επιβάλλει τη σωστή επιλογή στα παιδιά, αλλά βοηθά τα παιδιά με προτάσεις για να κάνουν τη σωστή επιλογή.
- Ο εκπαιδευτικός ομαδοποιεί τα παιδιά σε δυάδες. Υποδύονται σε παιχνίδι ρόλων τις κατάλληλες αντιδράσεις για καθεμία από τις προτεινόμενες καταστάσεις. Ερμηνεύουν κάθε ρόλο χρησιμοποιώντας μαριονέτες.
- Τέλος, κάθε δυάδα πηγαίνει μπροστά σε ολόκληρη την τάξη και εκτελεί μία από τις καταστάσεις που επιλέγουν.
- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει τα παιδιά. Ο εκπαιδευτικός αξιολογεί την ικανότητα των παιδιών να αναγνωρίζουν συναισθηματικές αντιδράσεις σε συγκρουόμενες καταστάσεις, να διακρίνουν μεταξύ κατάλληλων ή ανεπαρκών αντιδράσεων και να επιδεικνύουν κατάλληλες συμπεριφορές στη διαχείριση συγκρούσεων.

Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό

1. Τα παιδιά είναι σε θέση να επικοινωνήσουν τη γνώμη τους σε μια ομάδα.
  2. Τα παιδιά είναι σε θέση να ακούσουν και να σεβαστούν τις απόψεις των άλλων.
  3. Τα παιδιά είναι σε θέση να αναγνωρίζουν συναισθηματικές αντιδράσεις σε συγκρουσιακές καταστάσεις.
  4. Τα παιδιά είναι σε θέση να διακρίνουν μεταξύ κατάλληλων ή ανεπαρκών αντιδράσεων.
  5. Τα παιδιά είναι σε θέση να χρησιμοποιούν κατάλληλες συμπεριφορές στη διαχείριση συγκρούσεων.
- Ο εκπαιδευτικός εξηγεί τον σκοπό της δραστηριότητας, δηλαδή να αναστοχαστούν στον τρόπο διαχείρισης συγκρούσεων και προβληματικών καταστάσεων. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά να μεταφέρουν αυτές τις δεξιότητες σε διαφορετικά περιβάλλοντα στη ζωή τους, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της αναγνώρισης συναισθημάτων σε συγκεκριμένες συγκρουσιακές καταστάσεις, κάνοντας διαχείριση αντιδράσεων και συμπεριφορών, αναπτύσσοντας δεξιότητες για την εξεύρεση αποτελεσματικών και κατάλληλων λύσεων σε προβληματικές καταστάσεις.

Δραστηριότητα 1^η: SOS, χρειάζομαι τη ΒΟΗΘΕΙΑ σου!

- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να ακούσουν την ακόλουθη ιστορία. Το κείμενο της ιστορίας περιέχει σε παρένθεση ορισμένες συμβουλές για τον εκπαιδευτικό ώστε να κατανοήσει καλύτερα και να εξηγήσει τους στόχους της δραστηριότητας στους μαθητές.

Ιστορία: Ο Τζον βλέπει τους άλλους φίλους του να παίζουν μαζί και σκέφτεται ότι θέλει να παίξει. Τζον: Είναι ένα πολύ ωραίο παιχνίδι. Μπορώ να φέρω τους κύβους για να παίξω μαζί σας; (ζητάει από τους άλλους να συμμετάσχει στο παιχνίδι) Σοφία: Ναι, φυσικά, έλα μαζί μας. Τζον: Χρειάζομαι πολλούς άσπρους κύβους, αλλά θα σας δώσω τους μεγάλους κύβους ως αντάλλαγμα για να φτιάξετε το μεγάλο κομμάτι. (προσφέρει βοήθεια και χωρίζει τους κύβους με αυτούς) Τζαμάλ: Μπορείς να με βοηθήσεις να βρω μια σημαία; Τζον: Ορίστε! Την βρήκα! (προσφέρει βοήθεια) Τζαμάλ: Σε ευχαριστώ. (ευχαριστεί για τη βοήθεια) Θέλεις να φτιάξουμε μια γέφυρα μαζί; Τζον: Ναι. Εγώ θα φτιάξω τις κολώνες της γέφυρας και εσύ θα συνδέεις τα κομμάτια. (συνεργάζεται και καθορίζει τον ρόλο του καθενός)

- Ξεκινώντας από αυτό το σενάριο, ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να αναστοχαστούν στα ακόλουθα:
  1. Περιγράψτε τι συνέβη στην ιστορία.
  2. Περιγράψτε τα χαρακτηριστικά κάθε χαρακτήρα που εμπλέκεται. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις ακόλουθες ερωτήσεις στους μαθητές σας:

Τι θέλει να κάνει ο Τζον; Και η Σοφία και ο Τζαμάλ; Πώς συμπεριφέρεται κάθε χαρακτήρας όταν χρειάζονται κάτι; Πώς ζητούν βοήθεια;
  3. Αναγνωρίστε άλλες παρόμοιες συμπεριφορές που συναντήσατε στο σχολείο. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την ακόλουθη ερώτηση στους μαθητές σας: Πώς ζητάτε βοήθεια όταν τη χρειάζεστε;
- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τα παιδιά να αναγνωρίσουν τα πράγματα που μπορούν να ολοκληρώσουν χωρίς βοήθεια και τα πράγματα για τα οποία χρειάζονται βοήθεια. Οι απαντήσεις για πράγματα που μπορούν να κάνουν χωρίς βοήθεια μπορεί να περιλαμβάνουν ηλεκτρονικά παιχνίδια, στρώσιμο κρεβατιού, κλπ. Οι απαντήσεις για πράγματα για τα οποία χρειάζονται βοήθεια μπορεί να περιλαμβάνουν χρήση του υπολογιστή, πλύσιμο των πιάτων, σιδέρωμα ρούχων, κλπ.
- Ο εκπαιδευτικός συζητάει με τα παιδιά πώς έμαθαν να κάνουν τα πράγματα χωρίς βοήθεια και ποιος τα βοήθησε όταν χρειάζονταν βοήθεια. Μετά από αυτήν τη συζήτηση, ο εκπαιδευτικός ρωτάει τα παιδιά:
  1. Πώς αποφασίζετε εάν θα ζητήσετε βοήθεια ή όχι;
  2. Από ποιον ζητάτε βοήθεια;
  3. Πώς μπορείτε να αυξήσετε τις πιθανότητες να λάβετε τη βοήθεια που χρειάζεστε;
- Ο εκπαιδευτικός παρέχει στους μαθητές τα βήματα συμπεριφοράς για τη δεξιότητα «Ζητώντας Βοήθεια». Τα βήματα μπορούν να αναρτηθούν σε έναν πίνακα ανακοινώσεων ή να εμφανίζονται σε προβολέα, κλπ. Βήματα συμπεριφοράς για τη δεξιότητα «Ζητώντας Βοήθεια»
  1. Κοίταξε το άτομο
  2. Ρώτησε το άτομο εάν έχει χρόνο να σε βοηθήσει
  3. Εξήγησε ακριβώς το είδος της βοήθειας που χρειάζεσαι
  4. Ευχαρίστησε το άτομο για τη βοήθεια.
- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να παρέχουν λόγους γιατί πιστεύουν ότι μπορεί να είναι σημαντικό να ζητούν βοήθεια χρησιμοποιώντας αυτά τα βήματα. Ακολουθούν ορισμένα παραδείγματα από λόγους που μπορούν να χρησιμοποιήσουν σε περίπτωση που οι μαθητές δυσκολεύονται να σκεφτούν μόνοι τους:
  1. Οι άνθρωποι μπορεί να είναι πιο πρόθυμοι να σας βοηθήσουν όταν ζητήσετε βοήθεια χρησιμοποιώντας αυτά τα βήματα
  2. Το άτομο από το οποίο ζητάτε βοήθεια θα καταλάβει ακριβώς τι χρειάζεστε και μπορεί να είναι σε θέση να σας βοηθήσει πιο γρήγορα.

- Ο εκπαιδευτικός ομαδοποιεί τα παιδιά σε δυάδες και λέει στους μαθητές να ζητήσουν κάτι από τον συμμαθητή τους χρησιμοποιώντας τα βήματα που έμαθαν. Επίσης, θα αλλάξουν ρόλους. Στη συνέχεια, μοιράζονται το πώς ένιωσαν σε κάθε κατάσταση.
  - Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει τα παιδιά. Ο εκπαιδευτικός αξιολογεί την ικανότητα των παιδιών να ζητούν βοήθεια, να παρέχουν τη δεξιότητα και να γενικεύουν τη χρήση της σε διαφορετικά μέρη και σε διαφορετικούς ανθρώπους.
- Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό**
1. Τα παιδιά είναι σε θέση να επικοινωνήσουν την άποψή τους μέσα σε ομάδες.
  2. Τα παιδιά είναι σε θέση να ακούν και να εκτιμούν τις απόψεις των άλλων.
  3. Τα παιδιά είναι σε θέση να ζητούν βοήθεια και να παρέχουν βοήθεια με κατάλληλο τρόπο.
  4. Τα παιδιά είναι σε θέση να εξασκούν κατάλληλες συμπεριφορές σε διαφορετικές καταστάσεις.
- Ο εκπαιδευτικός εξηγεί τον σκοπό της δραστηριότητας, δηλαδή πώς να ζητούν βοήθεια και να παρέχουν βοήθεια με κατάλληλο τρόπο.

Εργαστήριο 5: Υπεύθυνη λήψη αποφάσεων.

Η ικανότητα να κάνουμε εποικοδομητικές επιλογές για προσωπικές συμπεριφορές και κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με βάση ηθικά πρότυπα, ανησυχίες ασφάλειας και κοινωνικούς άγραφους κανόνες. Η ρεαλιστική εκτίμηση των συνεπειών λαμβάνοντας υπόψη τον αντίκτυπο στην ευημερία του εαυτού μας και των άλλων. **Στόχοι**

1. **Να είναι σε θέση να κατανοούν και να σέβονται άγραφους κανόνες και κανονισμούς στο σχολείο, στο σπίτι και στην κοινωνία.**

Δραστηριότητα 1^η: Ο σεβασμός έχει θετική επίδραση.

- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να ακούσουν την ακόλουθη ιστορία: **Ιστορία:** Αυτό δείχνει σεβασμό; Γιατί; / Γιατί όχι;
  1. Η **πρώτη** προβληματική κατάσταση: Ο Τζαμάλ και ο Μπόρνα παίζουν ποδόσφαιρο. Η ομάδα του Μπόρνα κερδίζει. Ο Τζαμάλ είναι τόσο λυπημένος που αρχίζει να κλαίει. Ο Μπόρνα δεν μπορεί να απολαύσει τη νίκη της ομάδας του.
    - **Εναλλακτικό** σενάριο: Ο Τζαμάλ και ο Μπόρνα παίζουν ποδόσφαιρο. Η ομάδα του Μπόρνα κερδίζει. Ο Τζαμάλ συγχαίρει τον Μπόρνα και λέει: «Πολύ καλό παιχνίδι, Μπόρνα! Συγχαρητήρια!» Ο Μπόρνα είναι πολύ χαρούμενος.
  2. Η **δεύτερη** προβληματική κατάσταση: Η Χονγκ και η Σοφία παίζουν μαζί στο προαύλιο του σχολείου. Η Σοφία βλέπει ένα κορίτσι που δεν έχει κανέναν να παίξει. Δε νοιάζεται για το κορίτσι και συνεχίζει να παίζει με την Χονγκ.
    - **Εναλλακτικό** σενάριο: Η Χονγκ και η Σοφία παίζουν μαζί στο προαύλιο του σχολείου. Η Σοφία βλέπει ένα κορίτσι που δεν έχει κανέναν να παίξει. Η Σοφία λέει: «Χονγκ, κοίτα, αυτό το κορίτσι είναι μόνο του, ας της ζητήσουμε να έρθει και να παίξει μαζί μας».
  3. Η **τρίτη** προβληματική κατάσταση: Η Άννα είναι στην τάξη και ακούει την κυρία Μαρία να διαβάζει μια ιστορία. Η Άννα έχει μια ερώτηση, οπότε διακόπτει τη δασκάλα και αρχίζει να μιλά.
    - **Εναλλακτικό** σενάριο: Η Άννα είναι στην τάξη και ακούει την κυρία Μαρία να διαβάζει μια ιστορία. Η Άννα έχει μια ερώτηση, οπότε περιμένει μέχρι η δασκάλα να τελειώσει την ιστορία και στη συνέχεια σηκώνει το χέρι της και λέει: «Με συγχωρείτε, κυρία Μαρία, υπάρχει κάτι που δεν κατάλαβα στην ιστορία».

- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τα παιδιά να αναγνωρίσουν συμπεριφορές σεβασμού και μη σεβασμού στις τρεις ιστορίες. Τα παιδιά θα αναστοχαστούν στις ακόλουθες ερωτήσεις: Αυτό δείχνει σεβασμό; Γιατί; / Γιατί όχι;
- Ο εκπαιδευτικός συζητάει στοιχεία σχετικά με τον σεβασμό και τις σχέσεις.
- Ο εκπαιδευτικός θέτει μερικές ερωτήσεις που αποκαλύπτουν πόσο σημαντικός είναι ο σεβασμός για να κερδίσει κάποιος την εκτίμηση των άλλων και να διατηρήσει μακροχρόνιες και θετικές φιλίες.
- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να διαβάσει την ιστορία «Το στόμα μου είναι ένα ηφαίστειο (My mouth is a volcano) των Julia Cook και Carrie Hartman». Αυτή η ιστορία αφορά ένα αγόρι που διακόπτει τους άλλους όταν μιλούν. Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ιστορία σε αυτό το βίντεο με τίτλο «Το στόμα μου είναι ένα ηφαίστειο (My mouth is a volcano)» σε αυτόν τον σύνδεσμο: <https://www.youtube.com/watch?v=v0g2TaG7Eac>. (Εάν η ιστορία δεν είναι διαθέσιμη, ο εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει μια άλλη παρόμοια ιστορία.)
- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να απαντήσουν στις ακόλουθες ερωτήσεις:
  1. Ποιοι είναι οι άνθρωποι που διακόπτει ο Λούις;
  2. Πώς ένιωσαν οι άνθρωποι με τις διακοπές του;
  3. Τι θα μπορούσε να έχει κάνει διαφορετικά;
- Ο εκπαιδευτικός συζητάει για τους καλούς τρόπους και τις εκφράσεις για να ζητάει κάποιος συγγνώμη.
- Ο εκπαιδευτικός δίνει στα παιδιά μια σελίδα για χρωμάτισμα από την ιστορία «Το στόμα μου είναι ένα ηφαίστειο (My mouth is a volcano) των Julia Cook και Carrie Hartman».
- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει την κατανόηση του θέματος από τα παιδιά.

Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό

1. Οι μαθητές είναι σε θέση να εξηγήσουν τι είναι ο σεβασμός.
  2. Οι μαθητές κατανοούν γιατί ο σεβασμός είναι σημαντικός για τον εαυτό τους και για τους άλλους
  3. Οι μαθητές μαθαίνουν να συμπεριφέρονται με σεβασμό σε φίλους και ενήλικες.
  4. Οι μαθητές καταλαβαίνουν ότι μπορούν να πάρουν μια απόφαση είτε να σέβονται είτε να πληγώνουν τους άλλους.
- Ο εκπαιδευτικός εξηγεί τον στόχο της δραστηριότητας, δηλαδή να αναστοχαστούν για την ικανότητα να κατανοούν τι σημαίνει σεβασμός και τη σημασία του σεβασμού για τον εαυτό τους και για τους άλλους.
- 2. Να είναι σε θέση να αντιμετωπίζουν ηθικά προβλήματα εφαρμόζοντας διαδικασίες λήψης αποφάσεων.**

Δραστηριότητα 1η: Το ψέμα θα αποκαλυφθεί. Γιατί είναι σημαντικό να λέμε την αλήθεια;

- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να ακούσουν την ακόλουθη ιστορία με τίτλο «Το αγόρι που φώναζε, "ο λύκος» (The boy who cried the wolf)» διαθέσιμη σε αυτόν τον σύνδεσμο: <https://www.youtube.com/watch?v=dflr5b5VgQ> Ιστορία Ο Ζοάο και ο Τζαμάλ παρακολουθούν στο YouTube τον μύθο «Το αγόρι που φώναζε «ο λύκος».
- Ο εκπαιδευτικός συζητάει γιατί το να λέμε την αλήθεια είναι σημαντικό και δίνει παραδείγματα ειλικρίνειας (να λέτε την αλήθεια, να κάνετε ό,τι λέτε ότι θα κάνετε) και παραδείγματα ανεντιμότητας (ψέματα, κλοπή, εξαπάτηση).

- Ο εκπαιδευτικός θέτει μερικές ερωτήσεις (πχ. Πώς αισθάνονται οι γονείς σας όταν λέτε την αλήθεια; Τι κάνουν; Και όταν τακτοποιείτε τα παιχνίδια σας;), οι οποίες αποκαλύπτουν πόσο σημαντική είναι η ειλικρίνεια για να κερδίσουν την εκτίμηση των άλλων και να διατηρήσουν μακροχρόνιες και θετικές φιλίες.
- Ο εκπαιδευτικός δίνει στα παιδιά μια σελίδα για χρωμάτισμα από τον μύθο «Το αγόρι που φώναζε «ο λύκος» (The boy who cried the wolf)».
- Ο εκπαιδευτικός περιγράφει 2 καταστάσεις και καλεί τα παιδιά να παίξουν ένα σύντομο παιχνίδι ρόλων:
  1. Η μητέρα της Άννας είπε: «Όχι μπισκότα μέχρι το μεσημεριανό γεύμα». Η Άννα ήταν τόσο πεινασμένη που πήρε ένα μπισκότο και το έφαγε όταν η μητέρα της δεν την παρακολουθούσε. Όταν η μητέρα της επέστρεψε, παρατήρησε ότι έλειπε ένα μπισκότο. «Άννα, έφαγες μπισκότο;» «Ναι, έφαγα», απάντησε η Άννα.
Στο τέλος, ο εκπαιδευτικός μπορεί να ρωτήσει: Είπε η Άννα την αλήθεια; Πώς νιώθει η Άννα; Συζητήστε πόσο σημαντικό είναι που η Άννα είπε την αλήθεια παρ'όλο που δεν υπάκουσε τη μητέρα της. Ήταν η συμπεριφορά της Άννας παρόμοια με του αγοριού στην ιστορία; (μερικές φορές τα παιδιά λένε ψέματα επειδή θέλουν να ευχαριστήσουν τους ενήλικες, μπερδεύονται, θέλουν να αποφύγουν προβλήματα ή συνέπειες, αλλά το να λέμε πάντα την αλήθεια είναι σημαντικό για να μας εμπιστεύονται οι άνθρωποι· επειδή χρειάζεται να είμαστε υπεύθυνοι για τις πράξεις μας και η αλήθεια ανταμείβεται ακόμη και αν μερικές φορές φαίνεται να έχει αρνητικές συνέπειες).
  2. Ο Μπόρνα ζωγράφιζε στο δωμάτιό του χρησιμοποιώντας νερομπογιές. Κατά λάθος έριξε μπογιά στο χαλί του. Έριξε μια κουβέρτα πάνω στο χαλί όπου είχε χρωματίσει ώστε η μητέρα του να μην το δει. Είναι ο Μπόρνα ειλικρινής; Πώς αισθάνεται; Τι πιστεύετε ότι πρέπει να κάνει; Ποιες θα μπορούσαν να είναι οι συνέπειες στο μέλλον για τον Μπόρνα που δε λέει την αλήθεια;

Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό

  1. Οι μαθητές είναι σε θέση να εξηγούν τι είναι η ειλικρίνεια.
  2. Οι μαθητές κατανοούν γιατί το να λένε την αλήθεια είναι σημαντικό για τον εαυτό τους και για τους άλλους.
  3. Οι μαθητές συνειδητοποιούν περισσότερο πώς σκέφτονται και αισθάνονται σχετικά με την αλήθεια και τα ψέματα.
  4. Οι μαθητές κατανοούν ότι μπορούν να λάβουν μια απόφαση: είτε να πουν ψέματα είτε να πουν την αλήθεια.
- Ο εκπαιδευτικός εξηγεί τον στόχο της δραστηριότητας, δηλαδή να κατανοήσουν οι μαθητές τη σημασία της ειλικρίνειας και τις συνέπειες του ψέματος για τον εαυτό τους και για τους άλλους. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να συνειδητοποιήσουν καλύτερα πώς σκέφτονται και αισθάνονται σχετικά με την αλήθεια και τα ψέματα.

Εργαστήριο 6 :Αντιμετώπιση ψυχοκοινωνικών προκλήσεων

Η ικανότητα να αντιμετωπίζει και να ξεπερνάει δυσκολίες και εμπόδια που προκαλούνται από ψυχολογικούς παράγοντες και το κοινωνικό περιβάλλον που επηρεάζουν αρνητικά την ψυχική υγεία του μαθητή.

Στόχοι

- 1. Να αντιμετωπίζουν μεταβάσεις και αλλαγές.**

Δραστηριότητα 1η: Υπάρχει νέο παιδί στην οικογένεια.

Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να ακούσουν την ακόλουθη ιστορία:

- **Ιστορία:** Σήμερα, ο Λουκάς είναι λυπημένος. Δε θέλει να παίξει με τους άλλους και μένει μόνος. «Τι συμβαίνει;» ρωτάει η Άννα και ο Λουκάς απαντάει θυμωμένα, «Η μαμά λέει ότι έρχεται ένα νέο μωρό στην οικογένειά μας! Η μαμά δεν μπορεί να κάνει νέο μωρό! Εγώ είμαι το μωρό της!» Η Άννα του λέει: «Αλλά είναι ωραίο όταν έχεις έναν μικρότερο αδερφό ή αδερφή! Μπορείτε να παίζετε μαζί!», αλλά ο Λουκάς δε συμφωνεί, «Όχι! Απλά θα κλαίει και η μαμά και ο μπαμπάς μου δε θα παίζουν μαζί μου πια! "

- Ο εκπαιδευτικός ρωτάει τους μαθητές:

1. Για τι πράγμα μιλάμε σε αυτήν την ιστορία;

2. Τι νομίζετε ότι αισθάνεται ο Λουκάς; Προσπαθήστε να μας δείξετε πώς αισθάνεται χρησιμοποιώντας εκφράσεις του προσώπου.

3. Εσείς πώς θα νιώθατε;

- Ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τα παιδιά που δεν έχουν αδέρφια να μοιραστούν πώς θα ένιωθαν εάν ανακάλυπταν ότι θα γίνονταν τα μεγαλύτερα αδέρφια και θα αποκτούσαν ένα νέο αδερφάκι. Προσπαθήστε να ενθαρρύνετε τα παιδιά να μιλήσουν για την όλη εμπειρία, δίνοντας έμφαση στα συναισθήματά τους και διδάσκοντάς τους πώς να εκφράζουν αυτά τα συναισθήματα.

- Ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνει το συμβολικό κουκλοθέατρο όπου τα παιδιά πρέπει να φροντίζουν το μωρό (τάισμα, πλύσιμο,...).

- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να προτείνει στα παιδιά να ζωγραφίσουν άλλες νέες καταστάσεις (αλλαγή σπιτιού, σχολείου ή χώρας, απόκτηση νέου κατοικίδιου ζώου, νέα δασκάλα,...).

- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει την κατανόηση του θέματος από τα παιδιά.

Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό

1. Τα παιδιά μπορούν να αναγνωρίζουν τα συναισθήματά τους σε ένα νέο πλαίσιο ρόλων.

2. Τα παιδιά μπορούν να αναγνωρίζουν τις συμπεριφορές τους σε ένα νέο πλαίσιο ρόλων.

3. Τα παιδιά μπορούν να κατανοούν τις συμπεριφορές και τα συναισθήματα των άλλων σε ένα νέο πλαίσιο.

4. Τα παιδιά μπορούν να βρουν τη λύση, η οποία δεν βλάπτει αυτά ή τους άλλους, για αρνητικά συναισθήματα που βιώνουν σε ένα νέο πλαίσιο.

2. Να αντιμετωπίζουν εκφοβισμό και διαδικτυακό εκφοβισμό.

Δραστηριότητα 1η: Μην κάνεις τον νταή!

- Ο εκπαιδευτικός εκτελεί το ακόλουθο σενάριο χρησιμοποιώντας κούκλες:

Ιστορία: Η Λίζα, ο Τζον και άλλα παιδιά παίζουν στην παιδική χαρά. Ξαφνικά, ο Τζον σπρώχνει τη Λίζα και αυτή πέφτει. Ο Τζον αρχίζει να φωνάζει στη Λίζα: «Είσαι ηλίθια! Φύγε! Δεν μπορείς να παίξεις μαζί μας!!» Η Λίζα αρχίζει να κλαίει και να απομακρύνεται αργά. Ο Τζον συνεχίζει να της φωνάζει.

- Ο εκπαιδευτικός κάνει στους μαθητές τις ακόλουθες ερωτήσεις:
  1. Για τι πράγμα μιλάμε σε αυτήν την ιστορία;
  2. Πιστεύετε ότι ο Τζον συμπεριφέρεται καλά;
  3. Τι πιστεύετε ότι αισθάνεται η Λίζα;
  4. Εσείς πώς θα αισθανόσασταν;
  5. Τι θα έπρεπε να κάνει η Λίζα;
  6. Τι θα έπρεπε να κάνει ο Τζον;
  7. Εσείς τι θα κάνατε;
- Ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τα παιδιά να χρησιμοποιούν εκφράσεις του προσώπου όταν μιλούν για τα συναισθήματά τους. Η έμφαση δίνεται στην ευαισθητοποίηση των παιδιών για τα καλά και τα κακά συναισθήματα που συμβαίνουν όταν προσβάλλουν ή εκφοβίζουν το ένα το άλλο.
- Ο εκπαιδευτικός δίνει στα παιδιά χαρτιά και κηρομπογιές και τους ζητάει να ζωγραφίσουν κάτι που θα εκφράζει πώς αισθάνονται όταν κάποιος κάνει κάτι που τους πληγώνει.
- Ο εκπαιδευτικός επιλέγει δύο παιδιά και δίνει σε καθένα από αυτά μια κούκλα. Επαναλαμβάνουν το προηγούμενο σενάριο και προσπαθούν να προσθέσουν ένα τέλος στο οποίο η Λίζα ανταποκρίνεται στον εκφοβισμό με κατάλληλο τρόπο. Άλλα παιδιά μπορούν να προτείνουν τι μπορεί να κάνει η Λίζα και ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τις καλές απαντήσεις καθώς εξηγεί γιατί μερικά παιδιά εκφοβίζουν άλλα, εξηγώντας ότι μερικές φορές αυτά τα παιδιά αντιμετωπίζουν επίσης δυσκολίες, αν και δεν έχουν το δικαίωμα να πληγώνουν τους άλλους.
- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει την κατανόηση του θέματος από τα παιδιά.

Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό

1. Τα παιδιά είναι σε θέση να αναγνωρίζουν συμπεριφορές που πληγώνουν τα ίδια και τους άλλους.
2. Τα παιδιά είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τα συναισθήματα που βιώνουν όταν εκφοβίζονται.
3. Τα παιδιά είναι σε θέση να επιλέγουν πώς να ανταποκριθούν αποτελεσματικά σε μη ικανοποιητικές συμπεριφορές με τρόπο που δεν βλάπτει τα ίδια ή τους άλλους.

3. Να αντιμετωπίζουν σχολικές δυσκολίες (μαθησιακές δυσκολίες· κακή ακαδημαϊκή επίδοση).

Δραστηριότητα 1η: Θέλω να μαθαίνω! Θέλω να παίζω!

- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να ακούσουν την ακόλουθη ιστορία:

Ιστορία: Ο Ζοάο έπαιζε μπάσκετ και χτύπησε το χέρι του τόσο άσχημα που δεν μπορούσε να το κουνήσει. Πήγε να δει έναν γιατρό με τους γονείς του και ο γιατρός είπε ότι το χέρι του είναι σπασμένο. Πρέπει να φορέσει γύψο για κάποιο χρονικό διάστημα. Ο Ζοάο δεν μπορεί να ζωγραφίσει, να παίξει, να χοροπηδήσει μέχρι να θεραπευτεί το χέρι του.

- Ο εκπαιδευτικός ρωτάει τους μαθητές:

1. Τι συμβαίνει στην ιστορία;

2. Πώς πιστεύετε ότι αισθάνεται ο Ζοάο τώρα που δεν μπορεί να παίξει;

3. Εάν εσείς, όπως ο Ζοάο, δεν μπορούσατε να παίξετε ή να ζωγραφίσετε, πώς θα αισθανόσασταν;

- Ο εκπαιδευτικός στη συνέχεια λέει στους μαθητές ότι θα προσπαθήσουν να προσομοιώσουν πώς είναι η ζωή του τώρα που δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει το χέρι του. Ο εκπαιδευτικός μοιράζει χοντρά γάντια, τα οποία πρέπει να φορούν οι μαθητές και ζητάει από τους μαθητές να κόψουν σύνθετα σχήματα ή τους ζητάει να χειρίζονται μικρές χάντρες ενώ φορούν τα γάντια. Ο στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά την απογοήτευση που βιώνουν όταν δεν μπορούν να εκτελέσουν την εργασία.

- Εάν τα παιδιά αναστατωθούν πάρα πολύ, ο εκπαιδευτικός σταματάει τη δραστηριότητα και μαζί αρχίζουν αντίστροφη μέτρηση από το 10 στο μηδέν. Ο εκπαιδευτικός μπορεί επίσης να τους βοηθήσει να συνειδητοποιήσουν ότι πρόκειται για μια δύσκολη εργασία και ίσως αν ζητήσουν κάποια βοήθεια, θα γινόταν ευκολότερη. Ο εκπαιδευτικός τονίζει ότι ο καθένας μπορεί να χρειαστεί βοήθεια για ορισμένες εργασίες κατά τη διάρκεια της περιόδου ανάρρωσης. Στην τάξη, ορισμένοι άλλοι συμμαθητές μπορεί να χρειάζονται υποστήριξη για κάποιες εργασίες όλη την ώρα και αυτό είναι μια χαρά. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να τους καλέσει να ανακαλύψουν τρόπους για να βοηθήσουν τους συμμαθητές που μπορεί να χρειάζονται βοήθεια σε ορισμένες καταστάσεις.

- Μετά τη δραστηριότητα, ο εκπαιδευτικός μιλάει με τους μαθητές για το πώς αισθάνθηκαν και συζητούν για άλλα παιδιά που πρέπει να αντιμετωπίζουν αναπηρίες όλη τη ζωή τους.

- Μετά από αυτήν τη δραστηριότητα, η οποία μπορεί να προκαλέσει αρνητικά συναισθήματα, είναι σημαντικό να διεγείρει ξανά καλά συναισθήματα, πχ. ο εκπαιδευτικός μπορεί να αναθέσει στα παιδιά να παίξουν το αγαπημένο τους παιχνίδι.

- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει την κατανόηση του θέματος από τα παιδιά.

Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό

1. Τα παιδιά είναι σε θέση να δουν τον κόσμο από διαφορετική σκοπιά.

2. Τα παιδιά είναι σε θέση να αναγνωρίζουν το αίσθημα της απογοήτευσης ως αποτέλεσμα της αποτυχίας τους.

3. Τα παιδιά είναι σε θέση να επιλέγουν μια αποτελεσματική στρατηγική για την αντιμετώπιση της αποτυχίας.

4. Τα παιδιά κατανοούν τις αποτυχίες των άλλων και μπορούν να προσφέρουν υποστήριξη.

4. Να αντιμετωπίζουν αρνητική πίεση από συνομηλίκους και κοινωνική απομόνωση/απόρριψη.

Δραστηριότητα 1η: Ανθρώπινος κόμπος.

• Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να ακούσουν την ακόλουθη ιστορία:

Ιστορία: Μερικά παιδιά παίζουν «μήλα» και προσπαθούν να επιλέξουν ομάδες. Οι αρχηγοί επιλέγουν και αποφεύγουν να επιλέξουν τη Σοφία. Δεν είναι η πρώτη φορά, τα παιδιά σπάνια παίζουν μαζί της, κυρίως την αποφεύγουν και όταν πρέπει να παίξουν μαζί της, την επιλέγουν πάντα τελευταία.

• Ο εκπαιδευτικός ρωτάει τους μαθητές:

1. Τι συμβαίνει σε αυτήν την ιστορία;
2. Τι πιστεύετε ότι αισθάνεται η Σοφία;
3. Πώς θα βοηθούσατε εσείς τη Σοφία;
4. Πώς θα αισθανόσασταν αν εσείς μένατε απέξω;
5. Τι θα κάνατε;

• Ο εκπαιδευτικός ζητάει έπειτα από τους μαθητές να σχηματίσουν έναν κύκλο και να σταθούν ακουμπώντας ώμο με ώμο. Κάθε μέλος της ομάδας πρέπει να εκτείνει ένα χέρι προς τη μέση του κύκλου και να πιάσει ένα άλλο χέρι. Με αυτόν τον τρόπο, οι συμμετέχοντες θα σχηματίσουν έναν «ανθρώπινο κόμπος». Αφού σχηματιστεί ο κόμπος, ο δάσκαλος καθοδηγεί την ομάδα να προσπαθήσουν να ξεμπερδευτούν, αλλά χωρίς να αφήσουν το χέρι του άλλου.

• Ο στόχος είναι τα παιδιά να συνεργαστούν και να προσπαθήσουν να ξεμπερδέψουν τον κόμπος. Ο εκπαιδευτικός τους ενθαρρύνει να μιλούν μεταξύ τους.

• Μετά τη δραστηριότητα, ο εκπαιδευτικός επισημαίνει πώς μερικές φορές όλοι πρέπει να συνεργαστούμε για να επιτύχουμε τον στόχο μας.

• Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει την κατανόηση του θέματος από τα παιδιά.

Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό

1. Τα παιδιά είναι σε θέση να αναγνωρίζουν θετικές και αρνητικές σχέσεις σε μια ομάδα.
2. Τα παιδιά είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τη σημασία ενός ατόμου μέσα σε μια ομάδα.

Εργαστήριο 7: Αντιμέτωπιση τραυματικών εμπειριών

Η ικανότητα αντιμετώπισης αρνητικών συναισθημάτων και ανάκαμψης από τραυματικά γεγονότα της ζωής που μπορεί να προκαλέσουν σωματική, συναισθηματική ή ψυχολογική βλάβη και ανάκτησης συναισθηματικής ευημερίας.

Στόχοι

1. Να αντιμετωπίζουν απώλεια και πένθος.

Δραστηριότητα 1η: Μου λείπεις!

• Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να ακούσουν την ακόλουθη ιστορία:

Ιστορία: Σήμερα, ο Τζον δεν παίζει με άλλα παιδιά. Κάθεται μόνος του και φαίνεται λυπημένος. Η Άννα έρχεται κοντά του και τον ρωτάει τι συνέβη. Ο Τζον λέει ότι είναι πολύ λυπημένος επειδή ο σκύλος του, ο Μπόνγκο, πέθανε. Δε θα μπορέσει ποτέ ξανά να παίζει μαζί του και του λείπει ήδη.

- Ο εκπαιδευτικός κάνει τις ακόλουθες ερωτήσεις:

1. Για τι πράγμα μιλάμε σε αυτήν την ιστορία;
2. Πώς νιώθει ο Τζον;
3. Πώς θα βοηθούσατε τον Τζον;

- Μετά από μια σύντομη συζήτηση, ο εκπαιδευτικός διαβάζει ένα εικονογραφημένο βιβλίο, της επιλογής του, που ασχολείται με την απώλεια και στοχεύει να ηρεμήσει και να χαλαρώσει το παιδί (π.χ. Čarobne svjetiljke, ελλ. Μαγικές λάμπες).

- Ο εκπαιδευτικός συζητάει για το βιβλίο. Ακολουθούν μερικά παραδείγματα των βασικών σημείων προς συζήτηση:

1. Η απώλεια κάποιου πράγματος ή ανθρώπου μπορεί να συμβεί.
2. Η συζήτηση για το γεγονός ότι μας λείπει κάτι ή κάποιος μπορεί να βοηθήσει.
3. Ακόμα κι αν δεν είμαι κοντά σε έναν φίλο ή κάποιον που αγαπώ, είναι εντάξει να σκέφτομαι τα καλά πράγματα που έχουμε κάνει.
4. Είναι εντάξει να αισθανόμαστε λυπημένοι και να κλαίμε όταν αποχαιρετάμε κάποιον ή μας λείπει κάποιος.

- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει την κατανόηση του θέματος από τα παιδιά.

Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό

1. Τα παιδιά είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τα συναισθήματά τους σε κατάσταση απώλειας.
2. Τα παιδιά είναι σε θέση να αναγνωρίζουν ότι είναι φυσιολογικό να αισθάνονται λυπημένα σε κατάσταση απώλειας.
3. Τα παιδιά είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τη σημασία της κοινωνικής υποστήριξης καθώς αντιμετωπίζουν την απώλεια.
4. Τα παιδιά είναι σε θέση να χρησιμοποιούν αποτελεσματικές στρατηγικές όταν αντιμετωπίζουν την απώλεια.

2. Να αντιμετωπίζουν χρόνιες ασθένειες.

Δραστηριότητα 1η: Είναι ΕΝΤΑΞΕΙ να είσαι διαφορετικός:

- Ο εκπαιδευτικός «παίζει» το ακόλουθο σενάριο χρησιμοποιώντας κούκλες:

Ιστορία: Ενώ παίζει, η Άννα αρχίζει να αναπνέει βαριά. Σταματάει να παίζει, βγάζει ένα πολύχρωμο κουτί από την τσέπη της, το βάζει στο στόμα της και εισπνέει. Μετά από λίγο, αρχίζει να παίζει ξανά. Οι φίλοι της πιστεύουν ότι το πολύχρωμο κουτί είναι ενδιαφέρον και ρωτούν την Άννα γι' αυτό και τι

κάνει. Η Άννα λέει ότι μερικές φορές δυσκολεύεται στην αναπνοή και εκείνο το κουτί είναι το φάρμακο που την βοηθάει να αναπνέει κανονικά.

- Ο εκπαιδευτικός ξεκινάει μια συζήτηση με τα παιδιά και επισημαίνει:

1. Για τι πράγμα μιλάμε σε αυτήν την ιστορία;

2. Πώς αισθάνεται η Άννα;

3. Πώς διαφέρει από τους άλλους;

4. Πώς μπορεί η Άννα να βοηθήσει τον εαυτό της;

5. Πώς μπορούμε να την βοηθήσουμε εμείς;

- Ο εκπαιδευτικός έπειτα εξηγεί μια συγκεκριμένη ασθένεια (πχ. άσθμα).

- Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί ένα «Ιατρικό Κέντρο» στην αίθουσα και ενθαρρύνει τα παιδιά να υποδυθούν ρόλους: ένα παιδί είναι ο ασθενής και πρέπει να προσποιηθεί ότι έχει άσθμα, ενώ άλλα παιδιά είναι «γιατροί».

- Καθ' όλη τη διάρκεια του παιχνιδιού, ο εκπαιδευτικός προωθεί τη μάθηση για ορισμένες ασθένειες και μπορεί να καθοδηγήσει τα παιδιά πώς πρέπει να συμπεριφέρονται εάν συναντήσουν κάποιον με χρόνια ασθένεια (να είστε πιο προσεκτικοί με έναν συμμαθητή με χρόνια ασθένεια, ρωτήστε εάν χρειάζεται κάτι να κάνετε, μιλήστε με έναν δάσκαλο όταν συνειδητοποιήσετε ότι κάποιος συμμαθητής δεν αισθάνεται καλά, κλπ.).

- Ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει τον παρακάτω πίνακα διαμορφωτικής αξιολόγησης για να παρατηρήσει και να αξιολογήσει την κατανόηση του θέματος από τα παιδιά.

Πίνακας διαμορφωτικής αξιολόγησης για τον εκπαιδευτικό

1. Οι μαθητές είναι σε θέση να αναγνωρίζουν ατομικές διαφορές μεταξύ τους

2. Οι μαθητές είναι σε θέση να αναγνωρίζουν διαφορετικές συμπεριφορές που οφείλονται σε ορισμένες χρόνιες ασθένειες μαθαίνοντας για συγκεκριμένες ασθένειες.

3. Οι μαθητές αναπτύσσουν συναίσθηση απέναντι σε άτομα με χρόνιες ή άλλες ασθένειες.

